

Jiezo apylinkių augmenija

Daiva Patalauskaitė

Botanikos institutas

Įžanga

Dabartinėmis sąlygomis gamta patiria didelį antropogeninį krūvį. Lietuvos teritorija tankiai apgyvendinta ir gyventojai gamtinę aplinką pritaiko savo reikmėms tenkinti. Keičiamas netgi reljefo paviršius. Natūralios augalų bendrijos dažniausiai išlieka tik sunkiai prieinamose vietose. Todėl kasmet vis aktualesni tampa bioįvairovės tyrimai. Jiezo apylinkės iki šiol nebuvo išsamiai tirtos botaniniu požiūriu, todėl pirmiausia reikėjo atlikti apžvalginius teritorijos tyrimus, siekiant išaiškinti vertingiausias šiuo požiūriu vietas.

Metodika

Teritorija buvo žvalgoma 2006 metų vasarą maršrutiniu būdu, naudojant rajono žemės naudojimo žemėlapius ir Vilniaus universiteto Gamtos mokslų fakulteto Kartografijos centro specialistės Lidijos Kavaliauskienės parengtą Jiezo valsčiaus žemėlapi (M 1:50 000).

Bendrijos aprašytos natūraliose bendrijose, taikant prancūzų–šveicarų mokyklos augalijos tyrimo ir klasifikavimo principus (Braun-Blanquet, 1964), kurių metodika nuodugniai išdėstyta įvairiose publikacijose (Aleksandrova, 1969; Natkevičaitė-Ivanauskienė, 1983). Augalų būdinimui buvo naudojama ši literatūra: Lekavičius (1989), Snarskis (1968), Natkevičaitė-Ivanauskienė (red.) (1959), (1961), (1963), (1971), (1976), Natkevičaitė-Ivanauskienė ir kt. (red.) (1980), Rothmaler et al. (1988). Induočių augalų pavadinimai vartojami pagal Gudžinską (1999), o augalų bendrijų apimtis ir sintaksonų pavadinimai – pagal Balevičienė ir kt. (1998), Matuszkiewicz (2007). Pirmą kartą tekste minint augalų rūšių ir bendrijų taksonų vardus, nurodomi jų autorių vardų ir pavardžių trumpiniai.

Rezultatai

Didžiojoje valsčiaus dalyje vyrauja agrolandšaftas, kurį paįvairina upių slėniai su juose dunksančiais miškais, banguotas reljefas su mėlynuojančiomis ežerų akimis. Vakarinėje valsčiaus pusėje reljefas beveik lygus, horizonte stūkso Verknės ir Nemuno slėnių miškai. Tuo tarpu pietrytinėje dalyje reljefas smulkiai banguotas, jame išsimėčiusios sodybos su tolygiai išdėstytais daržais, ganyklomis, javų laukais. Negausūs upeliukai ištiesinti, paversti kanalais ir nebelikę slėniams būdingos natūralios augalinės dangos. Buvusios natūralios pievos sukultūrintos, tačiau statesniuose kalvų šlaituose esančios kultūrinės ganyklos pradeda renatūralizuotis, jose iš tolo akį traukia ryškios žydinčių geltonų tikrojo (*Galium verum* L.) ir baltų paprastojo (*Galium mollugo* L.) lipikų žiedynų dėmės. Tarp kalvų žemesnėse ir drėgnesnėse vietose yra išlikusių nedidelių natūralių pievelių, priskiriamų trąšių pievų (*Molinio-Arrhenatheretea elatioris* R. Tx. 1937) klasei, purienynų (*Calthion palustris* R. Tx. 1937 em. Lebrun et al. 1949) sąjungai, kupstinio šluotsmilgyno (*Deschampsietum caespitosae* Horvatiá 1930) asociacijai. Jose vyrauja varpinių šeimos augalas kupstinė šluotsmilgė (*Des-*

champsia caespitosa (L.) P. Beauv.), gausiais šilku blizgančiais rusvo atspalvio žiedynais sudaranti ažūrinį sąžalyną, kurio fone ryškiai geltonuoja aitriojo vėdryno (*Ranunculus acris* L.) žiedų dėmės.

Valsčiaus kraštovaizdį papuošia ežerėliai, dauguma jų nedideli. Didžiausias – Jiezo ežeras, besiribojantis su Jiezo gyvenvieta. Palei ežerą natūralių pievų ploteliai yra nedideli, link jų nuo sodybų ateina nitrofilinės augalijos liežuviai, kuriuose vyrauja didžioji dilgėlė (*Urtica dioica* L.) ar dirvinė usnis (*Cirsium arvense* (L.) Scop.). Lėkšti ežero šlaitai sukultūrinti, juose yra sėtos kultūrinės pievos, kuriuose vyrauja varpinių šeimai priklausanti paprastoji šunažolė (*Dactylis glomerata* L.). Tačiau vietomis vyksta renatūralizacijos procesai ir jose išsiskiria baltos paprastosios baltagalvės (*Leucanthemum vulgare* Lam.), stačiojo lipiko (*Galium album* Mill.), geltonos tikrojo lipiko (*Galium verum*) žiedynų dėmės, kyšo ažūrinės kiškio ašarėlių šluotelės (*Briza media* L.). Visas ežeras apaugęs nendrėmis, prie kurių prisišlieja gluosnyų fragmentai su stambiais baltųjų gluosnių (*Salix alba* L.) medžiais ir žolinės augmenijos bendrijos – balinių ajerų (*Acorus calamus* L.) sąžalynai ir šlapios aukštažolių augalų pievos. Šių pievų mozaika priklauso nuo drėgmės sąlygų. Įdubimuose veši monodominantiniai lieknosios viksvos viksvynai (asociacija *Caricetum gracilis* (Graebn. et Hueck 1931) R. Tx. 1937), priklausantys stambiųjų viksvynų (*Magnocaricion elatae* Koch 1926) sąjungai, stambiųjų helofitų ir viksvynų (*Phragmitetea australis* R. Tx. et Prsg 1942) klasei. Šių bendrijų tamsiai žalia lapija pamarginta tik rusvomis žiedynų ir vaisynų dėmėmis. Šiek tiek sausesnėse vietose ištisai išplitusios liekninio viksvameldyno bendrijos (asociacija *Scirpetum sylvatici* Ralski 1931, purienynų – *Calthion palustris* sąjunga, trąšių pievų – *Molinio-Arrhenatheretea elatioris* klasė). Joms būdingi ištisiniai liekninio viksvameldžio (*Scirpus sylvaticus* L.) sąžalynai, kuriuose išimaiso ryškiais rožiniais žiedais žydintys pelkiniai snapučiai (*Geranium palustre* L.). Panašiose vietose aptinkami ir šluotsmilgynų (asociacija *Deschampsietum caespitosae*) fragmentai, kuriuose vyrauja varpiniai augalai – kupstinė šluotsmilgė (*Deschampsia caespitosa*), pašarinis motiejukas (*Phleum pratense* L.), tikrasis eraičinas (*Festuca pratensis* Huds.). Žalią šių bendrijų aspektą pajvairina geltonos pievinio pelėžirnio (*Lathyrus pratensis* L.), aitriojo vėdryno (*Ranunculus acris* L.), žašinės sidabražolės (*Potentilla anserina* L.) žiedų ir žiedynų dėmės, raudonos – raudonojo dobilo (*Trifolium pratense* L.), valgomosios rūgštynės (*Rumex acetosa* L.), baltos – stačiojo lipiko (*Galium album*). Nesukultūrintų normalaus drėkinimo vietų yra nedaug, todėl ir trąšiųjų pievų, priklausančių *Molinio-Arrhenatheretea elatioris* klasei, avižuolynų (*Arrhenatherion elatioris* (Br.-Bl. 1925) W. Koch 1926) sąjungai, lopinėliai nedideli. Juose dominuoja varpiniai augalai: aukštoji avižuolė (*Arrhenatherum elatius* (L.) P. Beauv. ex J. Presl. et C. Presl.), pašarinis motiejukas (*Phleum pratense*), paprastoji šunažolė (*Dactylis glomerata*) ir tarp jų geltonuoja retai išsidėstę rytinio pūtelio (*Tragopogon orientalis* L.), pievinio pelėžirnio (*Lathyrus pratensis*), baltuoja stačiojo lipiko (*Galium album*), mėlynuoja pievinio snapučio (*Geranium pratense*), mėlynžiedžio vikio (*Vicia cracca* L.) žiedynai.

Nedideli ežeriukai yra šiaurinėje valsčiaus dalyje – tarp Kašonių ir Dukuronių. Kašonių ežero vakarinė ir rytinė dalys, kur įteka ir išteka upeliukai, supelkėjusios. Vakarinėje pakrantėje veši plačialapiai švendrai (*Typha latifolia* L.), pelkinės viksvos (*Carex acutiformis* Ehrh.), o iš vandens kyšo kimsai ir mažos salelės, prižėlusios viksvų (*Carex* sp.), paprastųjų šilingių (*Lysimachia vulgaris* L.), karklų, gausiausiai pilkojo

(*Salix cinerea* L.) krūmynų, kai kur jaunų juodalksnių (*Alnus glutinosa* Gaertn.). Rytinė ežero dalis siejasi su užpelkėjusiu ir karklų (*Salix* sp.) krūmynų prižėlusiu upelio slėniu. Likusi ežero dalis mineraliniais, neužpelkėjusiais krantais, ežerą su pertrūkiais juosia įvairaus pločio paprastųjų nendrių (*Phragmites australis*) juosta. Palei ją vietomis įsikūrę plūdurlapiai augalai, daugiausiai paprastosios lūgnės (*Nuphar luteum* (L.) Sm.), vasarą pražystančios geltonais taurės pavidalo žiedais. Aplinkui ežerą užsėtos kultūrinės pievos ir išlikę tik menki lopinėliai spalvingų natūralių sausų stepinių pievų (*Festuco-Brometea erecti* Br.-Bl. et R. Tx. 1943 klasė). Jose ryškiai geltona žiedų spalva išsiskiria tikrieji lipikai (*Galium verum*), geltonžiedės liucernos (*Medicago falcata* L.), alyvine ir mėlyna – dirvinės buožainės (*Knautia arvensis* (L.) Coult.), balta – mažosios ožiažolės (*Pimpinella saxifraga* L.), blankiai rožine – plaukuotieji gysločiai (*Plantago media* L.).

Pečiauskų ežerėliai išsidėstę įduboje. Jie apjuosti ištisine apie 3–5 m pločio paprastųjų nendrių (*Phragmites australis*) juosta ir jungiasi prataka, abipus kurios veši platus nendrynas. Vakarinė ežerėlių pusė supelkėjusi. Lėkštas ežerų krantas apžėlęs paprastųjų nendrių ir karklų sąžalynais, tarp jų išiterpia liežuviai ant mineralinio grunto išikūrusių miško fragmentų, kuriuose vyrauja trapieji gluosniai (*Salix fragilis* L.), karpotieji beržai (*Betula pendula* Roth.).

Kiškeliškės apylinkėse reljefo įdubose susiformavo nedidelės žemapelkės (stambųjų helofitų ir viksvynų *Phragmitetea australis* klasė, nendrynų *Phragmition australis* Koch 1926 sąjunga, balinio asiūklyno *Equisetetum fluviatilis* Steffen 1931 asociacija) ir šlapios pievos. Šioms žemapelkėms būdingi balinių asiūklių (*Equisetum fluviatile* L.), viksvų (*Carex* sp.) ir karklų, dažniausiai pilkųjų (*Salix cinerea*) sąžalynai. Kai kuriose jų aptinkami baliniai ajerai (*Acorus calamus*), kurie prieš keletą šimtmečių buvo atgabenti į Lietuvą kaip vaistiniai, maistiniai, saugantys nuo blusų ir čia išplito, tapo plačiai naudojamais augalais. Šlapiosiose pievose vyrauja paupinė usnis (*Cirsium rivulare* (Jacq.) All), kupstinė šluotsmilgė (*Deschampsia caespitosa*), pievinis pelėžirnis (*Lathyrus pratensis*), aitrusis vėdrynas (*Ranunculus acris*), pievinis pašiaušėlis (*Alopecurus pratensis* L.).

Valsčiaus teritoriją iš vakarų pusės riboja Nemunas. Didelė jo slėnio dalis apaugusi mišku, tačiau ties Nibriais yra gana didelė pievų įvairovė, nors jos užima mažus plotus.

Nemuno vagoje palei krantą plyti vandeninės monažolės (*Glyceria maxima* (C. Hartm.) Holmb.) juosta, kurioje pasitaiko įsimaišiusių švendrų (*Typha* sp.). Atvirose pakrantės smėlynuose, kurių labai nedaug, veši stambūs trikampiški, pilkšvi, pūkuoti pilkalapių šaukščių (*Petasites spurius* (Retz.) Rchb.) lapai. Palei vagą, susivėrusios augmenijos zonoje, ištisinį sąžalyną sudaro varpinių šeimai priklausančios beginklės dirsuolės (*Bromopsis inermis* (Leyss.) Holub). Ant jų driekiasi ir žydi stambiais baltais žiedais liaunastiebės patvorinės vynioklės (*Calystegia sepium* (L.) R. Br.) ir kibūs paupiniai lipikai (*Galium rivale* (Sibth. et Sm.) Griseb.). Šiek tiek tolėliau auga tankūs jauni baltalksnynai, kuriuose pasitaiko pavienių stambių juodalksnių (*Alnus glutinosa*), trapiųjų gluosnių (*Salix fragilis*). Palei baltalksnynus juostą tarp miško ir pievų sudaro nepraeinami paprastųjų gervuogių (*Rubus caesius* L.), krūminių builių (*Anthriscus sylvestris* (L.) Hoffm.), didžiųjų dilgėlių (*Urtica dioica*), didžiųjų ugniažolių (*Chelidonium majus* L.), sibirinių barščių (*Heracleum sibiricum* L.) sąžalynai. Prie šios

gervuogynų juostos vietomis prisišlieja ryškiaspalviai pamiškių dobilynai (pamiškių, miško aikštelių ir šlaitų pievų *Trifolio-Geranietaea sanguinei* Th. Müller 1961 klasė, dobilynų *Trifolion medii* Th. Müller 1961 sąjunga), kuriems būdingi tankiai suaugę šiliniai dobilai (*Trifolium medium* L.) ir tarp jų išimaisio paprastieji lipikai (*Galium mollugo*), geltonžiedės liucernos (*Medicago falcata*). Toliau nuo vagos, apatinėje I terasos šlaito dalyje smėlio ir žvyro dirvožemiuose išsikūrusios žvyrynų *Sedo-Sclerant-hetea* Br.-Bl. 1955 em. Müller 1961 klasės bendrijos, kuriose varpinių šeimos augalas raudonasis eraičinas (*Festuca rubra* L.) sudaro pagrindinę žolės masę ir šioms bendrijoms suteikia žalią aspektą. Baltas žiedų ir žiedynų dėmės šiose bendrijose sudaro vaistinis putoklis (*Saponaria officinalis* L.), geltonas – smėlyninis šlamutis (*Helichrysum arenarium* (L.) Moench.), tikroji sidabražolė (*Potentilla argentea* L.), rožinės – šėtruotoji bajorė (*Centaurea rhenana* Boreau), mėlynas ir alyvines – dirvinė buožainė (*Knautia arvensis*), tamsiai violetinės – vaistinis godas (*Anchusa officinalis* L.), pilkšvai rausvas dirvinis dobilas (*Trifolium arvense*). Skurdesnėse vietose yra išplitę žemaūgiai vienagraižės kudlės (*Pilosella officinarum* F. W. Schultz et Sch. Bip.) sąžalynai, iš tolo pastebimi kaip palei žemę susitelkusių pilkšvų lapų ir virš jų per pusę sprindžio iškilusių šviesiai geltonų žiedynų dėmės. Smėlio dirvožemiuose yra išsikūrusių jaunų pušynų, kurių kaimynystėje pasitaiko nesusivėrusių žolinių bendrijų. Jose ant dirvožemio paviršiaus dėmėmis auga aitrieji šilokai (*Sedum acre* L.), kurių mėsingų žalių lapų žydėjimo metu net nebesimato iš po gausių geltonų žiedų. Šiose bendrijose kaip mėlyni debesėliai telkiasi kalninės austėjos (*Jasione montana* L.) žiedynai ir veši smulkialapiai ir smulkiažiedžiai dirvoniniai kiekiai (*Artemisia campestris* L.).

Šalia Nibrių kaimo yra drėgnų kupstinio šluotsmilgyno (*Deschampsietum caespitosae* asociacijos) pievų, kuriose vyrauja kupstinė šluotsmilgė (*Deschampsia caespitosa*), tačiau didesnius plotus užima tikrosios pievos, priklausančios avižuolynų (*Arrhenatherion elatioris*) sąjungai. Jose gausu varpinių šeimos (*Graminae* Juss.) augalų: pašarinių motiejukų (*Phleum pratense*), tikrųjų eraičinų (*Festuca pratensis*), pievinių ir paprastųjų miglių (*Poa pratensis* L., *Poa trivialis* L.), paprastųjų kietvarpių (*Cynosurus cristatus* L.), suteikiančių šioms pievoms sodriai žalią spalvą. Sodrioje žalumoje marguoja dobilų – raudonojo, rausvojo, baltojo (*Trifolium pratense*, *Trifolium hybridum* L., *Trifolium repens* L.) galvutės, geltonuoja paprastųjų gargždenių (*Lotus corniculatus* L.), apyninių liucernų (*Medicago lupulina* L.), aitriųjų vėdrynų (*Ranunculus acris*), rudeninių snaudalių (*Leontodon autumnalis* L.), baltuoja paprastųjų kraujažolių (*Achillea millefolium* L.), mėlynuoja mėlynžiedžių vikių (*Vicia cracca*) žiedai ir žiedynai.

Iš pietų pusės valsčių juosia Verknė. Palei Verknę šlaituose išsikūrę plačialapių miškai (*Quercus-Fageteta sylvaticae* Br.-Bl. et Vlieg. 1937 klasė), kurių medyną sudaro paprastasis ažuolas (*Quercus robur* L.), mažalapė liepa (*Tilia cordata* Mill.), paprastasis klevas (*Acer platanoides* L.) su gausiai išimaisiusia paprastąja egle (*Picea abies* (L.) H. Karst.) Pamiškėse yra nedidelių natūralių pievučių, daugiausia dobilynų (*Trifolion medii* sąjunga), kurių gausiausios rūšys yra: šilinis dobilas (*Trifolium medium*), paprastasis ir lenkinis lipikai (*Galium mollugo*, *Galium x polonicum* Blocki), paprastoji smilga (*Agrostis capillaris* L.). Tarpuose tarp miškų slėnio šlaituose išsikūrusios pamiškių, miško aikštelių ir šlaitų pievų (*Trifolio-Geranietaea sanguinei* klasės, *Origanetalia vulgaris* Th. Müller 1961 eilės) snaputynų (*Geranium sanguinei* R. Tx. in Th. Müller 1961) sąjungos pievutės, kuriose ištiesai plyti šlaitinė žemuogė (*Fragaria viridis* Du-

chesne), ir šioje žemaūgėje žalioje lapijoje kai kur kyšo varpinių šeimos augalų kiškio ašarėlių (*Briza media*), paprastųjų smilgų (*Agrostis capillaris*) šluotelės, geltonus žiedynus kelia vaistinės dirvuolės (*Agrimonia eupatoria* L.), geltonžiedės liucernos (*Medicago falcata*), baltus – paprastieji lipikai (*Galium mollugo*). Šlaitinių žemuogių (*Fragaria viridis*) žydėjimo metu šios pievos baltuoja gausiais baltais žiedais ir raudonuoja, sunokus gausiam derliui. Slėnio šlaituose pasitaiko pievų, kuriose gausu paprastųjų raudonėlių (*Origanum vulgare* L.). Šie augalai naudojami kaip prieskoniniai arba paprastoms ar vaistinėms arbatoms. Jie žydėjimo metu suteikia šioms pievoms alyvinį atspalvį. Be raudonėlių, šiose pievose gausiai aptinkami varpinių (*Graminae*) ir viksvolinių (*Cyperaceae* Juss.) šeimoms priklausantys neišvaizdūs, tačiau sudarantys pagrindinę žolės masę – tikrasis eraičinas (*Festuca pratensis*), paprastoji smilga (*Agrostis capillaris*), plaukuotoji viksva (*Carex hirta* L.) ir kitų šeimų augalai, geltonais bei baltais žiedynais pamarginantys pievas. Tai – geltonžiedė liucerna (*Medicago falcata*), paprastasis lipikas (*Galium mollugo*).

Verknės slėnyje tarp Verbyliškių ir Truncų taip pat yra išlikusių natūralių pievų, dalis jų buvo sukultūrintos, bet šiuo metu renatūralizuojasi ir jau yra aptinkama daug natūralioms pievoms būdingų augalų rūšių. Šioje teritorijoje į Verknę įteka upelis, kurio slėnio apatinėje dalyje plyti žemapelkės ir šlapiosios pievos, o išpūdingi statūs šlaitai yra nutolę nuo vagos. Šlaitai buvo užsėti kultūriniais mišiniais, kuriuose vyrauja paprastoji šunažolė (*Dactylis glomerata*), tačiau statesnėse šlaitų dalyse, kurias sunku suarti ir apsėti, yra išlikusių spalvingų *Festuco-Brometea erecti* klasės stepinių pievų. Pagrindinę žaliąją masę jose, kaip ir kitokio tipo pievose, sudaro varpinių šeimos atstovai: raudonasis ir tikrasis eraičinai (*Festuca rubra*, *Festuca pratensis*), paprastoji šunažolė (*Dactylis glomerata*). Tačiau šios pievos iš kitų išsiskiria ryškiažiedžių augalų gausa. Jose ryškiai rožiniais žiedynais žydi aukštaūgės didžiagalvė ir pakrūminė bajorės (*Centaurea scabiosa* L., *Centaurea jacea* L.), palei žemę – skiauterėtoji putokšlė (*Polygala comosa* Schkuhr.), violetiniais ir alyviniais – pakrūminis katilėlis (*Campanula rapunculoides* L.), dirvinė buožainė (*Knautia arvensis*), geltonais – vaistinė dirvuolė (*Agrimonia eupatoria*), geltonžiedė liucerna (*Medicago falcata*), baltais – paprastoji baltagalvė (*Leucanthemum vulgare*), šlaitinė žemuogė (*Fragaria viridis*), paprastasis lipikas (*Galium mollugo*). Vidurinėje šlaito dalyje pasitaiko įdubimų, kurie ištisai prižėlę melsvųjų vikšrių (*Juncus inflexus* L.). Apatinėje šlaitų dalyje yra šlapiosios pievos ir žemapelkės. Prie šlaito apatinės dalies prisišlieja purienynų (*Calthion palustris*) sąjungos, liekninio viksvameldyno (*Scirpetum sylvatici*) asociacijos bendrijos, kuriose dominuoja liekninis viksvameldis (*Scirpus sylvaticus* L.). Gretimai aptinkami plaukuotųjų ožkarožių (*Epilobium hirsutum* L.), pievinių pašiaušėlių (*Alopecurus pratensis* L.) sąžalynai. Už jų, link upelio vagos, drėgnesnes vietas užima viksvynai. Didžiausi plotai yra grakščiujų (*Caricetum gracilis* asociacija) ir pelkinių (*Caricetum acutiformis* Sauer 1937 asociacija) viksvynų, priklausančių stambiųjų viksvynų (*Magnocaricion elatae*) sąjungai. Arčiausiai vagos veši vingiorykštynų sąžalynai, kuriuose vyrauja pelkinės vingiorykštės (*Filipendula ulmaria* (L.) Maxim.), pelkinės ir paupinės usnys (*Cirsium palustre* (L.) Scop., *Cirsium rivulare*). Šlapiiausiose slėnio vietose susiformavo žemapelkių (balinio asiūklyno – *Equisetum fluviatile* asociacijos) bendrijos. Jose vyrauja balinis ir gegužinis asiūkliai (*Equisetum fluviatile*, *Equisetum palustre* L.), snapuotoji ir paprastoji viksvos (*Carex rostrata* Stokes, *Carex nigra* (L.) Reichard),

liūninis lipikas (*Galium uliginosum*), paprastoji šilingė (*Lysimachia vulgaris* L.), šilkažiedė gaisrena (*Lychnis flos-cuculi* L.). Šiose bendrijose aptinkama į Lietuvos Raudonąją knygą įrašyta rūšis raudonoji gegūnė (*Dactylorhiza incarnata* (L.) Soó), vietomis labai gausiai želia paupinė usnis (*Cirsium rivulare*) ir plaukuotoji ožkarozė (*Epilobium hirsutum*).

Apibendrinimas

Didesnę Jiezno apylinkių dalį sudaro vaizdingas kalvotas reljefas, tačiau natūralios augalijos bendrijos pasiskirsčiusios nevienodai. Daugiausiai natūralių bendrijų, taip pat ir didžiausia bioįvairovė yra Nemuno ir Verknės slėniuose. Čia yra susitelkusios miškų ir pievų bendrijos, priklausančios trąšių pievų (*Molinio-Arrhenatheretea elatioris*) klasės avižuolynų (*Arrhenatherion elatioris*) ir purienynų (*Calthion palustris*) sąjungoms, pamiškių, miško aikštelių ir šlaitų pievų (*Trifolio-Geranietea sanguinei*) klasės, priklausančios dobilynų (*Trifolion medii*) ir snaputynų (*Geranion sanguinei*) sąjungoms, stepinių pievų (*Festuco-Brometea erecti*), stambiųjų helofitų ir viksvynų (*Phragmitetea australis*) klasės, priklausančios nendrynų (*Phragmition australis*) ir stambiųjų viksvynų (*Magnocaricion elatae*) sąjungoms, žvyrų (*Sedo-Scleranthetea*) ir plačialapių miškų (*Quercu-Fagetea sylvatici*) klasės. Įvairaus dydžio natūralios pievų, žemapelkių, krūmynų bendrijos yra išlikusios dažniausiai sunkiai prieinamose vietose palei ežerus: Jiezno, Pečiauskų ir šiaurinėje dalyje palei nedidelius ežerėlius tarp Kašonių ir Dukaronių. Čia aptinkami didesni plotai bendrijų, priklausančių stambiųjų helofitų ir viksvynų (*Phragmitetea australis*) klasės stambiųjų viksvynų (*Magnocaricion elatae*) sąjungai, ir trąšių pievų (*Molinio-Arrhenatheretea elatioris*) klasės, priklausančios purienynų (*Calthion palustris*) sąjungai. Likusioje teritorijos dalyje dažniausiai yra išlikę natūralių pievų ar žemapelkių tik nedideli fragmentai tarpkalvinėse ildubose.

Literatūra

- Александрова В. Д. Классификация растительности. Обзор принципов классификации и классификационных систем в разных геоботанических школах, Ленинград, 1969.
- Balevičienė J., Kizienė B., Lazdauskaitė Ž., Patalauskaitė D., Rašomavičius V., Sinkevičienė Z., Tučienė A., Venckus Z. *Lietuvos augalija. 1. Pievos*, Vilnius, 1998.
- Braun-Blanquet J. *Pflanzensoziologie. Grundzüge der vegetationskunde*, Wien-New York, 1964.
- Gudžinskas Z. *Lietuvos induočiai augalai*, Vilnius, 1999.
- Lekavičius A. *Vadovas augalams pažinti*, Vilnius, 1989.
- Matuszkiewicz W. *Zespoły leśne Polski*, Warszawa, 2007.
- Natkevičaitė-Ivanauskienė M. *Botaninė geografija ir fitocenologijos pagrindai*, Vilnius, 1983.
- Lietuvos TSR flora*, red. Natkevičaitė-Ivanauskienė M. t. 1, Vilnius, 1959; 1961, t. 2; 1963, t. 3; 1971, t. 4; 1976, t. 5; 1980, t. 6.
- Rothmaler W., Schubert R., Jäger E., Werner K. *Exkursionsflora für die Gebiete der DDR und der BRD. Atlas der Gefasspflanzen*, Berlin, 1988, t. 3.
- Snarskis P. *Vadovas Lietuvos augalams pažinti*, Vilnius, 1968.

Straipsnio rankraštis gautas 2007 10 02, serijos „Lietuvos valsčiai“ Mokslo darbų komisijos įvertintas 2008 02 21, skelbti parengtas 2008 07 28.

Straipsnis numatomas spausdinti „Lietuvos valsčių“ serijos monografijoje „Jieznas. Stakliškės“ (vyr. redaktorius ir sudarytojas Juozas Pugačiauskas).

Straipsnio kalbos redaktorius *Albinas Masaitis*, korektorė *Rasa Kašėtienė*,
anglų k. redaktorius, vertėjas *Aloyzas Pranas Knabikas*

Straipsnio priedai, skelbiami atskirai – specializuotuose skyriuose:

1. Straipsnio santrauka ir jos vertimas į anglų kalbą.
2. Žinios apie autorių.

Interneto svetainės www.llt.lt pastaba: Šis anksčiau nepublikuotas tekstas, kurio nuorašas patvirtintas notaro 2008 07 31, svetainėje www.llt.lt nuolat skelbiamas nuo 2008 07 31.

© Skelbiant ar bet koku būdu panaudojant bet kurį svetainės www.llt.lt tekstą ar jo dalį kartu su juo privaloma skelbti interneto svetainės „Lietuvos lokaliniai tyrimai. www.llt.lt“ visą nesutrumpintą pavadinimą, straipsnio autorių, straipsnio pavadinimą, „Lietuvos valsčių“ serijos ir monografijos, kuriai straipsnis parašytas, pavadinimus bei straipsnio paskelbimo svetainėje www.llt.lt datą.